

1.pielikums.

Dabas parka „Talsu pauguraine” lielāko ezeru apraksts

Visi aprakstītie ezeri atbilst ES nozīmes biotopam 3150 Dabiski eitrofi ezeri ar iegrimušo peldaugu augāju

Ābeļezers – ainavisks, aizaugošs ezers ar dažām izpļautām peldvietām, tajās smilšaini-grantains pamats. Peldvietas atrodas gan tiešā ceļu tuvumā (rietumu krasts), gan izveidota piebrauktuve caur pļavu (dienvidrietumu krasts). Novērota vidējas intensitātes ūdens ziedēšana, Seki caurredzamība ir 3 metri, substrāts ir dūņains (apsekojums veikts 11.06.2013.). Virsūdens veģētācijas joslā ir daudzveidīga, vietām dominē parastā niedre *Phragmites australis* un augstais grīslis *Carex elata*, sastopama arī platlapu vilkvāļīte *Typha latifolia*, ezera meldrs *Scirpus lacustris*, upes kosa *Equisetum fluviatile* un smaržīgā kalme *Acorus calamus*. Ezera austrumu gals pārpurvojies, raksturīgi sfagni *Spagnum* spp., dūkstu grīslis *Carex limosa*, purva dzērvene *Oxycoccus palustris*. Ezera dienvidu un austrumu krastā atrodas slīkšņu josla ar parasto purvpapardi *Thelypteris palustris*, pūkaugļu grīslis *C. lasiocarpa*, uzpūsto grīslis *C. rostrata*, dižmeldru grīslis *C. pseudocyperus*. Peldlapu augu audzes sastopamas 20% no krasta līnijas. Tajā aug sniegbaltā ūdensroze *Nymphaea candida*, dzeltenā lēpe *Nuphar lutea* un peldošā glīvene *Potamogeton natans*. Iegrimušo augu joslā sastopama Kanādas elodeja *Elodea canadensis*, iegrimusī raglape *Ceratophyllum demersum*, apaļlapu ūdensgundega *Batrachium circinatum*, pūslenes *Utricularia* sp., parastā avotsūna *Fontinalis antipyretica*. Peldlapu un iegrimušo augu augšanu ierobežo stāvie krasti. No brīvi peldošajām sugām ezerā nelielā daudzumā konstatēts eitrofiem biotopiem raksturīgais trejdaivu ūdenszieds *Lemna trisulca*. Ziemeļaustrumu krastā pie viesu nama pārveidots (pārakts) krasts aptuveni 10 m platumā pret ezera krastu. Ezerā atrodas vairākas populāras piepilsētas atpūtas vietas.

1. attēls. Ābeļezera A krasts pie ceļa. Viena no ezera peldvietām.

2. attēls. Virsūdens veģētācijas josla Ābeļezērā ar platlapu vilkvāļīti *Typha latifolia*, upes kosu *Equisetum fluviatile*, smaržīgo kalmi *Acorus calamus* un ezera meldru *Scirpus lacustris*.

Bērzene – ezers ar dūņainu substrātu un grūti pieejamiem krastiem. Nav novērota ūdens ziedēšana, Seki caurredzamība ir 3 metri, ūdens krāsa ir dzeltenzaļa (apsekojums 12.06.2013). Ezerā atrodas vairākas vecu laipu atliekas. Ezeram raksturīga šaura (2-5 m platu) virsūdens veģētācijas josla (80% no krasta līnijas), kurā dominē augstais grīslis *Carex elata*, ezera meldrs *Scirpus lacustris*, upes kosa *Equisetum fluviatile*, platlapu vilkvāļīte *Typha latifolia*. Vietām sastopama parastā niedre *Phragmites australis*, trejlapu puplaksis *Menyanthes trifoliata*, uzpūstais grīslis *C. rostrata*. Piekrastē daudz kārķu *Salix* spp., kas

vietām ieliecas ezera ūdenī. Ezera dienvidu gals ir pārpurvots, slīkšņains. Tur raksturīgi sfagni *Spagnum* spp., kārkli *Salix* spp., melnalksnis *Alnus glutinosa*, parastā niedre *Phragmites australis*, augstais grīslis *Carex elata*, dūkstu grīslis *Carex limosa*, dzelzsžāle *Carex nigra*, purva vārnkāja *Comarum palustre*, trejlapu puplaksis *Menyanthes trifoliata*. Peldlapu veģetācijas josla 0,5-5 m plata, 70% no krasta līnijas. Tajā bieži sastopama peldošā glīvene *Potamogeton natans* ar nelielu projektīvo segumu un sniegbaltā ūdensroze *Nymphaea candida*, baltā ūdensroze *N. alba*, vietām abinieku sūrene *Persicaria amphibia* un dzeltenā lēpe *Nuphar lutea*. Iegrimušās veģetācijas josla neizteikta, aizņem aptuveni 15 % no krasta līnijas. Tajā sastopamas pūslenes *Utricularia* sp., Kanādas elodeja *Elodea canadensis*, vārpainā daudzlake *Myriophyllum spicatum*. Ezera D un R krastos nelielā platībā konstatētas mieturalģes Charophyta.

3. attēls. Bērzenes ezera krasti grūti pieejami. Piekrastē daudz kārķu *Salix* spp., kas vietām ieliecas ezera ūdenī.

4. attēls. Iegrimušās veģetācijas josla neizteikta, aizņem aptuveni 15 % no krasta līnijas. Tajā sastopamas pūslenes *Utricularia* sp.

Bezdiņezers (Baložu ezers) – aizaugošs ezers ar pārpurvotiem krastiem. Nav novērota ūdens ziedēšana, Seki caurredzamība ir 1,5 m, ūdens krāsa – brūna (apsekojums 13. 06. 2013). Aizaug ar grīšļiem *Carex* spp., kārķiem *Salix* spp., baltalksni *Alnus incana*, vietām sfagni *Spagnum* spp., parastā purvpapardi *Thelypteris palustris*, purva purene *Caltha palustris*, purva dzērvene *Oxycoccus palustris*, parastā vīgrīze *Filipendula ulmaria*, dzeltenā ķekarzeltene *Naumburgis thyrsoflora*. Ezera krastā atrodas labiekārtota peldvieta ar laipu. Nav tipiskas virsūdens veģetācijas joslas. Vietām aug uzpūstais grīslis *C. rostrata*, platlapu vilkvāļīte *Typha latifolia*. Peldlapu veģetācijas josla atrodas visapkārt ezeram. Tajā dominē dzeltenā lēpe *Nuphar lutea* un peldošā glīvene *Potamogeton natans*. Iegrimušo augu joslā sastopama Kanādas elodeja *Elodea canadensis*, plakanā glīvene *Potamogeton compressus*, parastā avotsūna *Fontinalis antipyretica*.

5. attēls. Skats uz Bezdibeņezeru (Baložu ezeru).

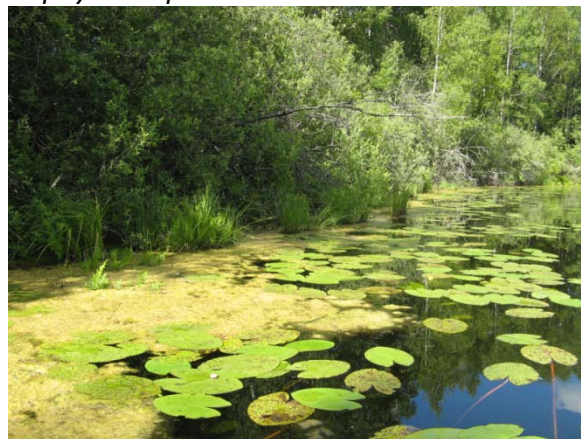
6. attēls. Pārpurvots krasts ar sūnu purvam un slīkšņām raksturīgām sugām Bezdibeņezerā (Baložu ezerā).

Bezdubeņu (Kalnmuīžas ezers) – aizaugošs, stipri eitrofs ezers ar grūti pieejamiem krastiem, dūņainu substrātu. Ezerā novērota neliela ūdens ziedēšana un pavedienveida zaļalģes visā ezera piekrastē. Seki caurredzamība ir 2, 3 metri, ūdens krāsa – dzeltenbrūna (apsekojums 11. 06. 2013). Ezera krastos atrodas dzīvojamā ēka un pamesta celtne. Ir makšķerēšanas vieta un laivu piestātne, kā arī laipas.

Virsūdens augu joslā (~40% krasta līnijas) dominē parastā purvpaparde *Thelypteris palustris*, smaržīgā kalme *Acorus calamus*, augstais grīslis *Carex elata*, uzpūstais grīslis *C. rostrata*, dižmeldru grīslis *C. pseudocyperus*, divputekšņlapu grīslis *C. diandra*, purva vārnkāja *Comarum palustre*, pūkainā kazroze *Epilobium hirsutum*, upes kosa *Equisetum fluviatile*. Peldlapu josla ir līdz 5 m plata, dominē dzeltenā lēpe *Nuphar lutea*, iegrimušo augu joslā eitrofiem biotopiem raksturīgā Kanādas elodeja *Elodea canadensis* un pūslenes *Utricularia* sp., ļoti reti sastopama vārpainā daudzlape *Myriophyllum spicatum*.

7. attēls. Skats uz Bezdubeņu (Kalnmuīžas ezers) ezeru.

8. attēls. Bezdubeņu (Kalnmuīžas ezers) ezeram raksturīgā dzeltenās lēpes *Nuphar lutea* josla ar pavedienveida zaļalģēm. Ap ezeru izveidojusies krūmu josla, kas iesniedzas ūdenī.

Čumals (Izsušu ezers, Čumala ezers) – ezers ar šauru, daudzveidīgu virsūdens veģētācijas joslu, stāviem krastiem. Ezera novērota neliela ūdens ziedēšana, ūdens krāsa brūni-dzeltena, Seki caurredzamība ir 3,2 m (12. 06. 2013). Čumala krastā atrodas asfaltēta auto stāvvietā (autoceļš P128), no kuras uz ezeru ved stāva, grūti noejama taka. Ezera tuvumā atrodas vairākas mājas, to tuvumā laipas, laivu piestātnes. Ezers ir viegli piebraucams, iespējams iekārtot labu publisku atpūtas vietu ar peldvietu. Virsūdens veģētācija 90% no krasta līnijas.

Tajā dominē smaržīgā kalme *Acorus calamus*, parastā niedre *Phragmites australis*, augstais grīslis *Carex elata*, vietām aug - upes kosa *Equisetum fluviatile*, abinieku sūrene *Persicaria amphibia*, purva skalbe *Iris pseudacorus* un divputekšņlapu grīslis *Carex diandra*. Ezera karstos slīkšņas veido trejlapu puplaksis *Menyanthes trifoliata*. Peldlapu veģetācijas josla sastopama 70 % no krasta līnijas. Tajā dominē dzelteno lēpju *Nuphar lutea* audzes, bieži sastopama peldošā glīvene *Potamogeton natans*, vietām - abinieku sūrene *Persicaria amphibia* un sniegbaltā ūdensroze *Nymphaea candida*. Iegrimusi veģetācija 20% no krasta līnijas, konstatēta spožā glīvene *Potamogeton lucens*, vārpainā daudzslāpē *Myriophyllum spicatum* un Kanādas elodeja *Elodea canadensis*.

9. attēls. Čumala ezers ar šauru, daudzveidīgu virsūdens veģetācijas joslu, stāviem krastiem. Peldlapu veģetācijas joslā dominē dzeltenās lēpes *Nuphar lutea* audzes.

10. attēls. Stāva, grūti noejama taka uz Čumalu no asfaltētās autostāvvietas, kas atrodas autoceļa P128 malā. Potenciāli attīstāma atpūtas vieta.

11. attēls. Ainavisks skats no autosstāvvietas uz Čumalu.

12. attēls. Atkritumi autosstāvietā Čumala ezera krastā.

Kalnezers (Lejaslāču ezers) – apaļas formas ezers ar aizaugušiem, grūti pieejamiem krastiem. Ezerā nav novērota ūdens ziedēšana, ūdens krāsa ir dzeltenzaļa, Seki caurredzamība ir 3 metri (apsekojums 12. 06. 2013). Ezera krastā atrodas dzīvojamā ēka un saimniecības ēkas. Šeit atrodas vienīgā izkoptā vieta, no kuras var piekļūt ezeram. Iespējams, ka senāk ir bijusi piesārņojuma noplūde no fermas. Piekrastē, visapkārt krastam, ir daudzveidīgas augu sabiedrības, visas raksturīgas aizaugošiem, eitrofiem ezeriem. Virsūdens veģetācijas joslā sastopamas nelielas parastās niedres *Phragmites australis* un ezera meldra *Scirpus lacustris* audzes, vietām - augu sabiedrības ar dominējošām sugām uzpūsto grīslis *Carex rostrata* un smaržīgo kalmi *Acorus calamus*. Aizaugot ezeram veidojas arī augu sugām bagātas slīkšņas (25 % no krasta līnijas). Slīkšņās ir sastopami grīšļi *Carex* spp., purva vārnkāja *Comarum palustre*, parastā zeltene *Lysimachia vulgaris*, trejlapu puplaksis *Menyanthes trifoliata*,

parastā niedre *Phragmites australis*, parastā purvpaparde *Thelypteris palustris*, augstais grīslis *Carex elata*, platlapu vilvāļīte *Typha latifolia*. Ezerā peldlapu joslā dominē dzeltenā lēpe *Nuphar lutea*, vietām peldošā glīvene *Potamogeton natans*. Pie krastiem reti atrodams mazais ūdensziņš *Lemna minor*.

13. attēls. Kalnezeram (Lejaslāču ezers) raksturīgi aizauguši, grūti pieejami krasti. Piekrastē daudzveidīgas augu sabiedrības, kas raksturīgas aizaugošiem ezeriem.

14. attēls. Laipa Kalnezerā; pretējā krastā redzamās krūmu audzes iespējams pakāpeniski izcirst

Kamparezers – ainavisks ezers ar vienu labiekārtotu piekļūšanas vietu un vienu koka laipu pāri pārpurvotajam krastam. Krastos daudz pussbrukušu laipu, kuras iespējams joprojām izmanto makšķernieki. Novērota vidējās intensitātes ūdens ziedēšana, ūdens krāsa dzeltenbrūna, Seki caurredzamība ir 2,8 metri (apsekojums 11. 06. 2013.). Ezeram izteikta slīkšņu josla, krasti pārpurvojas un aizaug. Pārpurvotajos krastos aug trejlapu puplaksis *Menyanthes trifoliata*, purva vārnkāja *Comarum palustre*, parastā purvpaparde *Thelypteris palustris*, parastā zeltene *Lysimachia vulgaris*, parastā niedre *Phragmites australis*, sfagni *Sphagnum* spp. Virsūdens veģetācijas joslā dominē parastā niedre *Phragmites australis*, sastopama arī smaržīgā kalme *Acorus calamus*, augstais grīslis *Carex elata*, uzpūstais grīslis *C. rostrata*. Peldlapu josla aizņem 20% no krasta līnijas un ir līdz 5 metriem plata. Tajā dominē dzeltenā lēpe *Nuphar lutea*, vietām sastop abinieku sūreni *Polygonum amphibium* un peldošo glīveni *Potamogeton natans*. Ezerā nav iegrimušās veģetācijas joslas. Ļoti reti konstatēta vārpainā daudzlapa *Myriophyllum spicatum*.

15. attēls. Skats uz Kamparezeru

16. attēls. Slīkšņu josla Kamparezera krastā

Mācītājmājas (Mācītājmuižas) ezers – ainavisks ezers ar sakoptu taku no Mācītājmuižas. Krastā ir viena labiekārtota atpūtas vieta. Ezera krastos arī vairākas vecu laipu paliekas, kuras izmanto makšķernieki. Ezerā nav novērota ūdens ziedēšana, ūdens krāsa brūna, Seki caurredzamība 1.5 metri (13. 06. 2013). Ezers ir aizaugošs ezers ar virsūdens, peldlapu un

iegrimušās veģetācijas joslu. Īpaši aizaudzis ir ezera līcis, no kura būtu pieļaujama iegrimušās veģetācijas aizvākšana. Krastos daudzveidīgas augu sabiedrības. Ezeram raksturīga upes kosa *Equisetum fluviatile*, augstais grīslis *Carex elata*, ūdeņu padille *Oenanthe aquatica*, ezera meldrs *Scirpus lacustris*, peldošā ūdenszāle *Glyceria fluitans*. Peldlapu veģetācijas josla ir līdz 20 metriem plata, atrodas visapkārt ezeram. Tajā dominē peldošā glīvene *Potamogeton natans*, bieži sastop arī dzeltenu lēpi *Nuphar lutea*, vietām abinieku sūreni *Polygonum amphibium*. Iegrimusī veģetācija satopama visapkārt ezeram, tajā dominē plakanā glīvene *Potamogeton compressus*, vietām sastopama arī Kanādas elodeja *Elodea canadensis* un pūslene *Utricularia* sp.

17. attēls. Iekopta atpūtas vieta Mācītājmuizas (Mācītājmuizas) ezera krastā

18. attēls. Peldlapu veģetācijas josla Mācītājmuizas ezerā ar dzeltenu lēpi *Nuphar lutea*.

19. attēls. Aizaugošs līcis Mācītājmuizas ezerā. Ezerā bieži sastopama ūdeņu padille *Oenanthe aquatica*, ūdenī aug Kanādas elodeja *Elodea canadensis*.

Sapņezers – ainavisks, aizaugošs, brūnūdens ezers ar slīkšņainiem un pārpurvotiem krastiem. Ezera krastos atrodas mežs, kurā dominē skujkoki. Krasti ir slīkšņaini, ūdens viegli sasniedzams tikai no atpūtas vietas puses. Nav novērota ūdens ziedēšana, ūdens krāsa – brūna, Seki caurredzamība ir 0,5 m (apsekojums 13. 06. 2013.). Atpūtas vietā ir vairākas atkritumu tvertnes, soliņš un ugunsкура vieta, kas ir novecojuši. Atpūtas vieta nav kopta. Ezeram ir izveidota piebrauktuve ar norādēm. Uz to no kalna ved sliktas kvalitātes kāpnes. Labiekārtotā peldvieta un laipa novecojusi, nepieciešama atjaunošana. Ezera tuvumā nav tualetes.

Ezeram šaura virsūdens veģetācijas josla. Aizaug ar purva cūkausi *Caltha palustris* un trejlapu puplaksi *Menyanthes trifoliata*, grīšļiem *Carex* spp., sfagnu sūnām *Sphagnum* sp..

Vietām indīgais velnarutks *Cicuta virosa*, peldošā ūdenszāle *Glyceria fluitans* peldlapu joslā sastop balto ūdensrozi *Nymphaea alba* un dzeltenu lēpi *Nuphar lutea*.

20. attēls. Atpūtas vieta Sapņezera krastā. Nepieciešams atjaunot atpūtas vietu.

21. attēls. Skats no atpūtas vietas uz Sapņezeru. Krasti pārpuvoti, aizaug ar sfagniem *Sphagnum* sp., purva cūkausi *Caltha palustris* un trejlapu puplaksi *Menyanthes trifoliata*, grīšļiem *Carex* spp.

Sirdsezers (Sukuru ezers) – raksturīgi slīkšņaini, dūņaini krasti. Ezera krastos lieli koki, dominē parastā egle *Picea abies*. Koki vietām noliekušies virs ūdens, radot noēnojumu, kā rezultātā nav virsūdens veģetācijas joslas vai arī tā ir skraja. Ezera ziemeļrietumu krastā divstāvu dzīvojamā ēka, dārziņi. Ezerā ir novērota ūdens ziedēšana, ūdens krāsa zaļidzeltena, Seki caurredzamība 3,3 metri (13. 06. 2013). Ziemeļrietumu krastā nosēdakas no divstāvu dzīvojamās mājas, kas piesārņo ezeru. Apsekotais ziemeļrietumu krasts piesārņots, ūdens ar nepatīkamu smaku un atkritumiem. Ūdenī ir daudz zilaļģu koloniju. Krastos ir daudz vecas, pussabrukušas laipas. Ezerā atrodas bebru māja un pārpuvota saliņa ar sūnu purvam un slīkšņām raksturīgu augāju. Ezera krastos un ūdenī ir novērojami bebru apgrauzti koki. Tajā aug sfagni *Sphagnum* spp., purva dzērvene *Oxycoccus palustris*, purva šeihcērija *Scheuchzeria palustris*, purva vārnkāja *Comarum palustre*, purva madara *Galium palustre*, purva rūgtdille *Peucedanum palustre*, parastā niedre *Phragmites australis*. Ezerā dominē eitrofiem ūdeņiem raksturīgas sugas. Virsūdens veģetācija sastopama 40 % no krasta līnijas. Joslā dominē parastā niedre *Phragmites australis*, upes kosa *Equisetum fluviatile*, augstais grīslis *Carex elata*, smaržīgā kalme *Acorus calamus*. Bieži sastop arī pūkaugļu grīslis *Carex lasiocarpa*, pūslīšu grīslis *C. rostrata*, vietām bieži aug peldošā ūdenszāle *Glyceria fluitans*, purva cūkausis *Caltha palustris*, platlapu vilkvāļīte *Typha latifolia*.

Kanādas elodeja *Elodea canadensis*. Peldlapu joslā dominē dzeltenā lēpe *Nuphar lutea* un peldošā glīvene *Potamogeton natans*. Iegrimusī veģetācija sugu ziņā nabadzīga, vietām sastop pūsleni *Utricularia* sp., purva sermulīti *Hottonia palustris*, Kanādas elodeju *Elodea canadensis* un vārpaino daudzlapi *Myriophyllum spicatum*.

22. attēls. Skats uz Sirdsezeru.

23. attēls. Bebru māja Sirdsezera R daļā.

24. attēls. Atkritumi Sirdsezera ZA krastā. Ezerā novērota ūdens ziedēšana un masveida zilaļģu koloniju savairošanās.

25. attēls. Skats uz Sirdsezera ZR krastu, kuras krastā atrodas divstāvu dzīvojamā ēka. Ezerā ūdens ar nepatīkamu smaku, novērota masveidīga aļģu un makrofitu savairošanās.

26. attēls. Atpūtas vieta Sirdsezera ZA krastā. Redzama bojāta zemsedze, kā rezultātā atsedzas priežu saknes. Nepieciešams izveidot piemērotas kāpnis, lai turpmāk nenomīdu zemsedzi.

Stulbiņezers – aizaugošs, ainavisks, neietekmēts ezers mežā ar pārpurvotiem krastiem. Ūdens irgrūti sasniedzams un krastos nav ēku un laipu. Nav novērota ūdens ziedēšana, ūdens krāsa brūni-zaļa (apsekojums 12. 06. 2013). Ezers piemērots tūristu maršruta uzlabošanai, ja

izveido koka laipu, kas pasargātu zemsedzes augus no izmīdīšanas. Tuvumā atrodas Kamparkalna skatu tornis no kura var izbūvēt taku caur mežu. Pārpurvotos krastos dominē sfagni *Sphagnum* spp. ar trejlapu puplaksi *Menyanthes trifoliata*, grīšļiem *Carex* spp. Vietām dzeltenā ķekarzeltene *Numburgia thyrsoflora*, parastā purvparde *Thelypteris palustris*, purva vārnkāja *Comarum palustre*, platlapu vilkvāļīte *Typha latifolia*. Peldlapu joslā dominē baltā ūdensroze *Nymphaea alba* un peldošā glīvene *Potamogeton natans*. Iegrimušo augu joslā konstatētas sūnas, piemēram, parastā avotsūna *Fontinalis antipyretica*, parastā dižsirpe *Scorpidium scorpioides*.

27. attēls. Stulbiņezers ir ainavisks, aizaugošs ezers. Pārpurvoto krastu dēļ ūdens grūti sasniedzams.

Vēzene – garenas formas ezers, kura krasti ir grūti pieejami, ar krūmiem aizauguši. Krastos vairākas pussbrukušas makšķernieku laipas. Nav iespējas brīvi piekļūt ūdenim. Sausā laikā ezerā nonāk putekļi no netālā (ap 500 m) grants karjera „Talce” (novērojums 12.06.2013.). Ezerā nav novērota ūdens ziedēšana, ūdens krāsa zaļi-brūna, Seki caurredzamība ir 2, 10 metri (apsekojums 12. 06. 2013). Krastos ir mozaīkveida struktūras veģetācija, bet virsūdens veģetācija sastopama 50 % no krasta līnijas, audzes ir skrajas. Raksturīgi arī pārpurvoti krasti, kuros sastop sfagnus *Sphagnum* sp., parasto purvparadi *Thelypteris palustris*, trejlapu puplaksi *Menyanthes trifoliata*, augsto grīslī *Carex elata*, divputekšņlapu grīslī *C. diandra*, dūkstu grīslī *Carex limosa*, purva vārnkāju *Comarum palustre*, indīgo velnarutku *Cicuta virosa* u.c. pārpurvotiem, slīkšņainiem biotopiem raksturīgas augu sugas. Peldlapu josla atrodas visapkārt ezeram, tajā dominē - peldošā glīvene *Potamogeton natans* un dzeltenā lēpe *Nuphar lutea*. Iegrimušās veģetācijas joslā konstatētas pūslenes *Utricularia* sp.

28. attēls. Vēzenes ezera krasti ir grūti pieejami – pārpurvoti un aizauguši krūmiem.

29. attēls. Pārpurvots krasts Vēzenes ezera DA krastā.